

BARNEOMBUDET

11. oktober 2018

Barneombudets innspill til Helse- og omsorgskomiteen- statsbudsjettet 2019

Anbefalinger

1. Barneombudet mener at det må bevilges midler over helsebudsjettet til opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse som kommer høsten 2018.
2. Barneombudet mener at det må bevilges mer midler til tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, eventuelt at det overføres midler fra kommunenes frie inntekter til tilskuddsordningen.

1. Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (Kap. 756 post 60 Kommunale tjenester)

Bakgrunn for anbefalingen

Regjeringen skal legge fram en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse høsten 2018.

I budsjettet fremgår det at det blir bevilget ytterligere 50 millioner kroner til rekruttering av psykologer i kommunene og at dette må sees i sammenheng med opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse.

Vi vil minne om at dette tiltaket omfatter hele befolkningen, ikke bare barn. Rekruttering av kommunepsykologer er viktig, men dette er et tiltak med bakgrunn i Meld. St. 26 (2014-1015) Fremtidens primærhelsetjeneste, hvor Stortinget innførte lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner innen 2020.

Videre minner vi om at komiteen ved behandling av helhetlig opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, Innst. 346 S (2015–2016), presiserte at forebygging av barn og unges fysiske og psykiske helseplager er en av de viktigste investeringene vi kan foreta. Komiteen understreket i innstillingen at en helhetlig tverrsektoriell strategi skal legge grunnlaget for en økonomisk forpliktende opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse.

Forrige gang regjeringen la fram en opptrappingsplan for barns psykiske helse fulgte det med øremerkede midler. Dette var en viktig suksessfaktor. Det er vanskelig å se for seg at en ny opptrappingsplan vil kunne skape noen endring dersom tiltakene kun skal finansieres innenfor eksisterende budsjetttramme.

Postadresse:
Postboks 8889
Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Karl Johans gt. 7
0154 OSLO

E-post:
post@barneombudet.no
Tlf: 22 99 39 50
Org.nr: 971 527 765

www.barneombudet.no

2. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten (Kap. 762 primærhelsetjenester, post 60)

Bakgrunn for anbefalingen

Skolehelsetjenesten er elevers egen lovpålagte helsetjeneste. Tjenesten har en unik mulighet til å treffe barn og unge på deres arena og bidra til at de får rask hjelp slik at problemer ikke utvikler seg.

Regjeringen har fra 2014-2018 hatt en gradvis opptrapping av midler til helsestasjonene og skolehelsetjenesten. Bevilgningen er fordelt mellom en tilskuddsordning og en økning i overføringene til kommunene. Føringerne for både frie og øremerkede tilskuddsmidler er at de skal benyttes til å styrke disse tjenestene, men vi er bekymret for om de midlene som bevilges som overføringer til kommunene faktisk brukes til å styrke skolehelse- og helsestasjonstjenesten.

Til tross for økte bevilgninger de siste årene, er andelen unge som oppgir at de har en tilgjengelig helsesøster på skolen på samme nivå i 2018 (40 %) som det var i 2014 (39 %)ⁱ. Samtidig melder mange helsesøstre at de må avvise ungdom som sliter fordi de selv er overbelastet. Unge som oppsøker hjelp møtes av en stengt dør.

Helsedirektoratet har uttrykt bekymring for manglende bemanning i skolehelsetjenesten for at de skal kunne gjennomføre de allerede lovpålagte oppgavene, og har foreslått at det utarbeides en anbefalt bemanningsnorm. I 2017 kom dessuten nye retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, hvor det forventes at tjenesten skal løse flere oppgaverⁱⁱ.

Sett i lys av oppgavene som skal utføres og de nye retningslinjene som har kommet, er vi bekymret for om vi klarer å få nok ansatte innenfor tjenesten. Bemanningen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten må være på et forsvarlig nivå. Det er derfor viktig at det bevilges mer midler til ansatte og at midlene som bevilges faktisk brukes slik Stortinget har bestemt.

Kontaktperson hos Barneombudet:

seniorrådgiver Frøydis Enstad, fe@barneombudet.no

ⁱ Barneombudet (2018) [Kun 40% av barn og unge kan «stikke innom» hos helsesøster](#), Nettartikkel – besøkt 09.10.2018

ⁱⁱ Helsedirektoratet (2017) [Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helstasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom](#), Oslo: Helsedirektoratet